

de
smoort
van GOD

DOOR DS. C. J. HOEKENDIJK

DE SMART VAN GOD

DOOR

Ds. C. J. HOEKENDIJK

UITGEGEVEN DOOR BOSCH & KEUNING TE BAARN

LIBELLEN-SERIE Nr. 207

**Prijs van één nr. 45 cent.
Vier nrs. per nr. 40 cent.
Acht of meer nummers per
nr. 35 cent. Voor dubbele
nummers dubbele prijzen.
In slappe band 35 ct. extra.**

DE SMART VAN GOD

En het smartte Hem aan het hart.

Gen. 6 : 6.

De bijbel kan soms zoo heilig teer, zoo heerlijk naïef, bijna zouden wij zeggen — zoo menschelijk van God spreken, dat wij onwillekeurig eens vragend opzien en zeggen: „*Gaat dat niet wat te ver, God is toch geen mensch of ook maar met een mensch te vergelijken?*”

Dat komt omdat de bijbel God zoo graag in het rechte licht wil stellen, zoo graag dicht bij den mensch wil brengen, zoo graag iets wil doen verstaan van wat toch absoluut niet te verstaan is — van het wezen Gods. Neen, de bijbel haalt God niet naar omlaag om Hem met den mensch gelijk te maken, doch hij wil een vertrouwelijke sfeer scheppen tusschen God en den mensch, opdat de mensch zich gemakkelijker en absoluter voor God zou open stellen.

Als de bijbel in zijn uitdrukkingen anthropomorf wordt, bedoelt hij slechts een brug te slaan tusschen den mensch en God.

* * *

Dat komt wel heel sterk uit in dat schriftwoord, dat wij hierboven schreven: „*En het smartte God aan het hart.*”

Dit woord spreekt dus over de smart Gods en dat is een onderwerp, waarover maar zelden nagedacht en geschreven wordt. Toch is het goed daarbij eens stil te staan.

Wij willen hier over die smart Gods echter niet gaan theologiseeren of redeneeren, doch haar eenvoudig aanwijzen en constateeren om dan telkens de vraag te stellen, in hoeverre wij aan die smart Gods schuldig staan.

Zoo kan deze blik op de smart Gods leiden tot een blik op onszelven en zoo noodig tot correctie van onze levenshouding.

*   *

*

In Gen. 6 : 6 wordt voor het eerst over de smart Gods gesproken.

Zeker, daar moet ook vroeger reeds een geweldige smart zijn gegaan door het hart van God, toen Satanas — een der aartsengelen — in opstand kwam tegen zijn Maker, uit den hemel werd gebannen, de aarde koos of kreeg tot domein en toen, als gevolg daarvan, deze aarde woest en ledig en duister werd, en de kosmos, waarover de morgensterren vroolijk hadden gejuicht, in een chaos van verwarring werd omgezet.

Zeker, toen moet er door het hart van God ook een diepe smart zijn gegaan, zooals de smart is van een kunstenaar, die ziet, dat het kunststuk, waarin hij heel zijn ziel heeft gelegd, door een onverlaat wordt verwoest. Daarvan spreekt de bijbel echter niet, omdat hij het levensboek der menschheid wil zijn en deze verwoesting heeft plaats gehad lang voordat de mensch bestond.

Eindelijk heeft God den chaos aangezien en met wijs-

heid, liefde en macht heeft Hij uit dezen chaos weer een heerlijke kosmos geformeerd.

En als de aarde gereed is, dan pas schiept God den mensch als de kroon der schepping.

Als de troonzaal klaar is, dan pas treedt de koning haar binnen.

Het scheppingsverhaal doet ons dadelijk zien, dat God met dien mensch in een heel bijzondere relatie wilde staan.

Daarom schiep God hem na voorafgegaan goddelijk overleg: „*Laat ons menschen maken naar ons beeld en onze gelijkenis en dat zij heerschappij hebben over de visschen der zee en over het gevogelte des hemels en over het vee en over de geheele aarde en over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt*” (Gen. 1 : 26).

Daarom schiep God den mensch in twee momenten — eerst het lichaam, dat gevormd werd uit de paradijsaarde, en dan de ziel, die God blies in de neusgaten van dat stof-felijk lichaam.

Daarom schiep God den mensch met die wondere mogelijkheid om met zijn Maker gemeenschap te hebben, om Hem lief te hebben, evenals hij door Hem bemind werd.

O, men gevoelt het aan alles, dat God met dit schepsel bijzondere bedoelingen had en dat Hij er Zijn heerlijk hart aan verloren had.

Toen kwam de tragedie van den zondenva. De mensch werd niet een vriend van God, doch een rebel, niet God werd de Meester van zijn leven, doch Satan. Daar ligt dan het pronkstuk der schepping als een gebroken vaas aan de voeten van den Maker.

Ook toen zal er een ontzettende smart zijn gegaan door

het hart van God, doch God snikte Zijn smart nog niet hoorbaar uit, omdat de smart van den mensch Hem dadelijk neertrok naar het paradijs om daar, ja, gericht te gaan houden, doch ook, doch vooral, om beloften van komend heil te gaan fluisteren in het stukgeslagen hart van den zondaar, opdat deze op den weg, die nu zoo heel moeilijk ging worden, niet moedeloos zou worden en van wanhoop zou ondergaan.

Met eerbied gezegd, God was als een moeder, wier kind door eigen ongehoorzaamheid een ongeluk krijgt, en die nu zoo met het lot van het kind is begaan en zich beijvert om te helpen, dat zij eigen smart terugdringt, om alleen maar aan de smart van het kind te denken.

Maar weldra worden de gevolgen van den zondenvall openbaar, eerst in den broedermoord, dan in den georganiseerden broedermoord, die in de tenten van Lamech werd uitgedacht, waar Jabal zorgde voor de tenten en Jubal voor de muziek en Tubal Kaïn voor het zwaard, waarbij Lamech als eerste lied van den bijbel het lied van het zwaard zong (Gen. 4 : 19—24), en straks in het feit, dat de zonen Gods de dochteren der menschen aanzien en er zich mede vermengen, zoodat een geslacht geboren wordt van kinderen der ontevredenheid en des gewelds.

En zie, nu komt het bij God tot een uitsnikken van de smart. Had Hij het menschedom bedoeld als spelende kinderen in een schoon en heerlijk paradijs, nu werden zij opstandelingen, die de bloedvelden betraden, die zelf vol wrevel waren en anderen met wrevel vervulden.

En nu breekt de smart Gods machtig door in Zijn hart. Hij moet straffen, dat zegt Hem Zijn rechtvaardigheid,

doch Hij doet het met een gebroken hart. Hij moet slaan, maar Hij doet het met een traan in het oog.

Gelijk een vader soms gedwongen wordt om zijn kind te straffen, doch daarbij zelf oneindig meer pijn gevoelt dan het kind, dat gestraft wordt, zoo moest God daar straffen en ontzettend ook, doch Hij doet het met een bloedend hart.

„Het smartte Hem aan het hart.”

Willen wij dat reeds dadelijk ook met het oog op ons eigen leven vasthouden? Soms eischt Gods gerechtigheid van Hem, dat Hij straft, doch Hij doet het dan met een gebroken hart. Zoolang wij dat vasthouden, zullen wij ook in den dag der kastijding den rechten blik houden op het hart van God.

*   *
*   *

Wij maken nu een sprong in de geschiedenis van ongeveer 800 jaren en dan staan wij weer voor een ontzettenden smartendag Gods.

Om Zijn heil aan den gevallen mensch te kunnen mededeelen heeft Hij Israël gesteld als een koninklijk priesterschap, dat den nood der wereld biddend zal brengen bij God en de heerlijke eigenschappen Gods getuigend zal brengen in de wereld. In Egypte is dat volk uitgegroeid van een familie van 70 zielen tot een vrij machtig volk.

Door een sterke hand, die tien machtige wonderen deed, is het uit het diensthuis van Egypte uitgeleid, door de Roode Zee heengeleid en eindelijk aan den Sinai aangekomen. Daar zal het ruim 1½ jaar toeven, omdat God

hier iets bijzonders gaat doen. Hij heeft Mozes naar zich opontboden op den Sinaï, om hem daar een teekening te laten zien van het huis, waarin Hij onder Zijn volk wil komen wonen en aanwijzingen wil geven, hoe Hij door Zijn volk wil worden gediend en op twee steenen tafelen heeft Hij de wet der 10 geboden gegeven als de kern van al Zijn andere wetten en voorschriften.

Dan, op den dag, die bedoeld was als de groote heilsdag voor Israël, breekt Gods smartedag aan. Het onderhoud tusschen God en Mozes moet worden afgebroken en de Heere moet zeggen tegen Zijn knecht: „*Ga heen, klim af, want uw volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, heeft het verdorven en zij zijn haast afgeweken van den weg, dien Ik hun geboden had, zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt en zij hebben zich voor hetzelfde gebogen en hebben het offerande gedaan en gezegd: Dit zijn uw goden, Israël, die u uit Egypteland opgevoerd hebben*” (Ex. 32 : 7—8).

Kunt gij het u voorstellen wat die dag voor God moet zijn geweest? Met de teekening van den tabernakel in de eene hand moet Hij met de andere hand grijpen naar de roede om Israël te kastijden. Mozes daalt af tot het volk en vindt het dansende om het gouden kalf. Van boosheid werpt hij de twee steenen tafelen stuk, de mannen van Levi trekken het zwaard en gaan richtend door het leger en straks wil God heel het volk verdelgen en Mozes tot stamvader maken van een nieuw geslacht.

Dit laatste geschiedt op Mozes' ernstige voorbede niet, doch gevoelt men wel welk een smart op dien dag Israël aan zijn God deed?

En ach, dat was niet de eenige smart, die God van het volk te lijden had. Juist dit meest beminde en bevoorrechte volk heeft aan zijn God grooter smart aangedaan dan alle volken der aarde.

Veertig jaren heeft Hij verdriet gehad van dat volk in de woestijn.

Eeuwenlang heeft Hij van dat volk smart geleden in het beloofde land.

Wanneer Jezus, de hoogste openbaring van de liefde Gods, onder dit volk heeft gearbeid en dan aan het einde van Zijn gezegend leven is gekomen, dan zit Hij neer op de helling van den Olijfberg met het gezicht op de heilige stad, die allengs een bloedstad was geworden, en dan weende Hij over haar en zeide: „*Jeruzalem! Jeruzalem! gij, die de profeten doodt en steenigt, die tot u gezonden zijn; hoe menigmaal heb Ik uwe kinderen willen bijeenvergaderen, gelijk een klokken haar kiekens bijeenvergadert onder hare vleugelen, doch gij hebt niet gewild. Zie, uw huis worde u woest gelaten en gij zult mij niet meer zien, totdat gij zeggen zult: Gezegend is Hij, Die komt in den naam des Heeren*” (Matth. 23 : 37—39).

En nog altijd weent God over dit volk, omdat het nog altijd den Christus verwerpt en daarom ook nog altijd in zulk een ellende ronddoelt. Zooals een moeder weent over haar kind, dat in den vreemde zwerft en het zoo ontzettend moeilijk heeft, zoo moet God nu smart dragen over het volk, dat Hij zoo lief heeft en waarmede Hij zulke hoge idealen had en heeft en dat nog altijd verre blijft van het heil en daarom ook verre blijft van den vrede. En die smart Gods zal voortduren totdat Israël Hem zal zien,

Dien zij doorstoken hebben, en zich aan Zijn voeten zal bekeeren.

*   *

*

„En het smartte Hem aan het hart.”

Ik zie nog een derden smartenacht van God en dat is *de nacht van Bethlehem*.

O, het is voor ons niet moeilijk om op Kerstfeest vroolijk te zingen:

Halleluja, looft den Heer,
Hoogste heem'len! geeft Hem eer.
Halleluja, loof Hem, aard!
God geeft Zijnen Zoon aan d' aard.
God heeft in den mensch behagen.

Wij kunnen gerust op Kerstfeest de armen en de kinderen en onze geliefden bijeenroepen om cadeautjes te geven uit dankbaarheid voor dat groote geschenk, dat God op het eerste Kerstfeest gaf aan d' aard.

Voor ons is aan het Kerstfeest alleen voordeel en winst verbonden.

Maar, hebt gij u wel eens ingedacht welk een smartenacht het voor God was, toen het licht werd in Bethlehem en de kribbe van Bethlehem werd gevuld met het Kindeke uit den hemel?

Wij, egoïsten, denken alleen aan onszelf, doch zouden wij nu ook niet eens denken aan God?

Die Zoon was niet een van velen, doch het was de Eeniggeborene des Vaders.

Die Zoon daalde niet neer naar een wereld vol vrienden, doch juist in een wereld van de felste vijanden.

Die Zoon daalde niet uit Zijn hemelheerlijkheid om nu ook te gaan gloriëeren op aarde, doch om te gaan lijden en sterven.

O, zeker, het contact met den Vader werd niet geheel en al verbroken. Ook op aarde kon Jezus nog zeggen: „*Ik en de Vader zijn één.*” Ook op aarde sprak Jezus niets anders dan hetgeen Hij den Vader hoorde spreken en deed Hij niets anders dan hetgeen Hij den Vader zag doen.

En in eenzame nachten klom Hij vaak naar den top van den berg om daar met den Vader van hart tot hart te spreken.

Maar toch heeft de Bethlehem-nacht verandering gebracht in de innigheid van die gemeenschapservaring, en daarom heeft Jezus dien nacht van Bethlehem genoemd den nacht van het offer, dat alleen uit goddelijk groote liefde gebracht kon worden. „*Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.*” (Joh. 3 : 16).

Zeker, het offer werd uit liefde gebracht, doch al werd het uit liefde gebracht, daarom was het toch een geweldig offer.

Wanneer een offer geen pijn doet is het geen offer meer.

Wanneer een moeder haar zoon afstaat om onder de menscheneters voor Jezus te gaan arbeiden en lijden en

misschien wel te sterven, dan brengt zij dat offer met liefde, doch dan is het toch een offer en dan gaat er toch een priem door haar hart als zij de stoomfluit hoort gaan, die zegt, dat zij zich van hem losscheuren en de boot verlaten moet en hem misschien voor het laatst ziet.

Het vertrek van de boot is toch moeders offerdag, ook al buigt zij des avonds haar knieën en al dankt zij God, dat Hij haar om dezen jongen heeft gevraagd.

Zoo nu ook moet er goddelijke smart zijn geleden in den nacht van Bethlehem, toen de engelen zongen: „*Eere zij God in den hooge, vrede op aarde, in de menschen een welbehagen*” — ook al werd dat ontzettend zware offer met goddelijk groote liefde gebracht.

* * *

Ik ga u nog een vierden smartedag van God wijzen, doch ik doe dat met heilige huivering. Het is mij, alsof ik hetzelfde woord hoor, dat eenmaal Mozes in de ooren klonk, toen hij nabij het brandende braambosch kwam: „*Ontbind de schoenen van uw voeten, want de plaats, waarop gij staat, is heilig land.*”

Ik denk aan de smart Gods op den „goeden” maar ook „ontzettenden” Vrijdag, waarop het Lam Gods de zonden der wereld weg droeg, aan dien dag, waarop God in Christus bezig was de wereld met Zichzelven te verzoenen.

Ik doe geen helle kleuren op mijn palet om u dat beeld te schilderen, doch ik teeken maar eenvoudig met potlood in de hand, maar met het gebed in het hart, dat de heilige Geest uw aller oog er helder voor open zal doen om te zien

wat die dag voor God was en..... u bracht.

Daar was het moment gekomen, waarop de Zoon heel diep in Gethsemané had gebogen en waarop Hem de zonden der wereld als op de ziel werden geladen.

„Jezus Christus werd zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.”

Maar, met deze zonde beladen kan en mag de Vader geen gemeenschap meer hebben met den Zoon.

Op het beladen worden met onze zonde moet het losgelaten worden door den Vader volgen.

De Zoon heeft gezegd: „Vader! Ik heb Mijn hart aan den zondaar verloren en kan hem niet loslaten, ook al zou het Mijn gemeenschap met U moeten kosten” — en nu moet dan ook de Vader den Zoon loslaten, als Deze hangt te sterven aan het kruishout van Golgotha.

Er valt een gordijn tusschen den Vader en den Zoon, gelijk er op Golgotha een gordijn viel tusschen de zon en het kruis.

Deze donkerheid van Golgotha was een beeld van de donkerheid in het hart van den Zoon.

Maar, met evenveel recht mogen en moeten wij zeggen, dat de donkerheid van Golgotha een beeld was van de donkerheid van het hart van den Vader.

Wanneer de Zoon het uitroept: *„Eloï, eloï, lama sabach-tani”* — *„Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten”* — dan verraadt dat niet alleen smart in het hart van den Zoon, doch dan verwekt dat ook smart in het hart van den Vader.

Geen zondaarssmart was ooit zoo diep, schrijnend en intens als deze smart van God.

Een moeder bracht haar kind, dat ernstig krank was, tot een bekend chirurg. Deze onderzocht het en constateerde, dat alleen een oogenblikkelijke operatie het zou kunnen redden van den dood. Hij zond nu de moeder naar de wachtkamer en zeide: „Wacht daar, totdat ik uw kind zal hebben geopereerd en als het afgeloopen is, zullen wij u dadelijk roepen.”

De moeder zag den dokter aan met een paar moede oogen, doch waarin de ziel van een heldin blonk. „Dokter,” zeide zij, „dokter! mag ik er niet bij blijven als mijn kind wordt geopereerd?”

De dokter schudde met het hoofd en zeide: „Onmogelijk, moedertje, ik ben bang, dat ik met u nog meer werk zou hebben dan met uw kindje.”

Gedecideerd schudde de moeder met het hoofd en zei: „Neen, dokter! dat zult u niet, ik ben een moeder en kan dus flink zijn.”

Eindelijk overreedde zij den dokter en mocht blijven. Ja, zij hield zelf de armpjes en beentjes van haar kind vast, toen het geopereerd werd en zij gaf geen kik.

Toen alles afgeloopen was, maakte de dokter haar een compliment en zeide, dat zij zich kranig gedragen had. „Maar,” zeide hij vol medegevoel, „hadt ge het niet ontzettend moeilijk?”

De moeder zag den dokter in de oogen en antwoordde: „Of ik het moeilijk had, dokter? het was mij alsof uw operatiemes eerst door mijn hart ging aler het het lichaam van mijn kind bereikte. Ik had het ontzettend moeilijk. Maar als ik in de wachtkamer had moeten wachten totdat mijn kind geopereerd was en ik zou dan moeten denken,

dat mijn kind zoo hard zou schreien, dat ik in de wachtkamer het hoorde en ik niet komen mocht om het te troosten, dan was ik in de wachtkamer zeker krankzinnig geworden."

Welnu, wat die moeder niet zou kunnen verdragen, terwijl haar kind werd geopereerd, dat heeft de Vader wel verdragen, toen de geliefde Zoon hing te sterven op Golgotha. Hij moest zich in de wachtkamer des hemels terugtrekken om daar te luisteren naar den smartkreet van den Zoon: „*Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?*” Hij mocht er niet bij zijn als Zijn Zoon was in de ontzettendste smart.

Hebt gij u ooit zoo de smart van den Vader ingedacht, wanneer gij ieder jaar in de lijdensweken opgingt naar Golgotha om daar het lijden en sterven van Christus te aanschouwen?

In het sterven is het hart van den Christus gebroken en met het bloed uit dat gebroken hart heeft Hij voor al onze zonden betaald, doch ook door het hart van den Vader is toen een vlijmende smart gegaan.

„*En het smartte Hem aan het hart.*”

* * *

Nu ga ik u nog van een diepe smart van God spreken; dat is *als Hij den verloren zoon ziet zitten bij den zwijntrog in het vreemde land.*

Misschien vindt de oppervlakkige lezer het banaal en profaan, dat ik het beeld van den verloren zoon laat volgen op dat van den geliefden Zoon uit den hemel. Misschien

zegt hij met een zeker verwijt in zijn stem: „*Welke gemeenschap heeft de Zoon van God met dien onverlaat, die daar zit bij de zwijnen?*”

Misschien zijn er wel meer overeenkomsten, maar één wil ik er in ieder geval noemen.

Beiden doen den Vader smart aan. De gehoorzame Zoon als hij hangt in de Godverlatenheid en de verloren zoon als hij zit bij de zwijnen.

Kunt gij u de smart van een aardsch vader niet indenken wanneer het met zijn kind den verkeerden kant uitgaat? O, het doet een vader pijn om zijn jongen zoo te zien afglijden van het hellende vlak. Eerst zijn eer kwijt, dan zijn onschuld, dan zijn reinheid, dan zijn geld, dan zijn vrienden, dan zijn onderdak en ten slotte weigert men hem nog den draf, dien de zwijnen aten.

Een vreemde zou zeggen: „*Hij heeft niet anders verdiend,*” doch een vader zegt: „*Het is toch mijn jongen.*”

Arme vader! wat zult gij het pijnlijk en moeilijk hebben bij dat wegzakken van uw zoon.

Arme vader!

Die „arme Vader” is God.

Evenals de aardsche vader smart lijdt bij het ondergaan van zijn zoon, zoo heeft ook God smart, diepe smart, bij het ondergaan van den mensch. Hij ziet met bewogenheid den zondaar naar den afgrond gaan en iedere nieuwe vlek op de ziel van den mensch is een nieuwe priem in het hart van God. Wanneer ge dat eens beseft hebt, kunt gij dat nooit vergeten, lezer en lezeres!

Uw ondergang doet God nameloos veel pijn.

De Vader weent net zoo lang over den verloren zoon,

totdat deze schuldbelijdend weent aan het hart van den Vader.

* *
*

Zoo mogelijk nog intenser en schrijnender dan de smart Gods over den zondaar bij den zwijntrog is die over *de vaak hopelooze armoede Zijner kinderen*.

Niet alleen verstaat de wereldling nog zoo weinig van de liefde Gods, dat hij de arme wereld kiest boven het rijke leven Gods, doch ook het kind van God heeft vaak een zeer geringen blik op de liefde des Heeren.

Wat is er weinig tintelend getuigenis van wat de Heere aan onze ziel en in ons leven heeft gedaan.

En, wanneer een kind van God al eens aan het getuigen komt, wat is dat getuigenis dan vaak nog ontzettend arm en weinig zeggend.

De jubel gaat dan hoogstens over het feit, dat de zonden vergeven werden, dat de ziel werd gered en dat de toekomst nu niet ligt in de hel, doch in het hemelsche vaderhuis.

En nu is het verre van ons om te ontkennen, dat dit een heerlijkheid is voor den mensch, die dat getuigen mag en wij zouden dit getuigenis wenschen in den mond van allen, die met de christelijke schare opgaan naar Gods huis.

Maar toch willen wij er ook aan herinneren, dat de Heere nog meer heeft te geven dan dat en dat het voor Hem een vreugdedag is, wanneer Hij dat meerdere geven mag.

Het is juist de smart van God, dat Hij niet meer aan

Zijn kinderen kwijt kan en dat zij door de wereld gaan alsof zij bedelaars-, inplaats van koningskinderen zijn.

„Opdat zij het leven hebben en overvloed hebben” — dat is de belofte Gods en zolang het kind Gods niet in dien overvloed staat, is God over hem bedroefd.

Wat is er weinig *blijdschap* — echte blijdschap onder de kinderen Gods. Men hoort in preeken wel vaak spreken over die diepe blijdschap van een Paulus en Silas, die Gode lof zongen, terwijl zij zaten in een donkeren kerker, met een doorploegden rug, de voeten in het blok en den dood voor oogen — doch..... men vindt van die diepe blijdschap zoo weinig onder Gods volk. Een werkelooze christen moppert bij het stempellokaal al even hard als een werkelooze wereldling.

Wat is er weinig *overwinning* in de levens van de kinderen Gods.

Als een driftkop kwam men tot God en nu is men jaren en jaren op Gods leerschool en men is nog een driftkop, die over het minste en geringste kan opstuiven en uitbarst als een vat buskruit, waarin een brandende lucifer valt.

Als een gierigaard kwam men tot God en nu leeft men reeds jaren en jaren uit de goddelijke genaderoyaliteit en zelf is men nog altijd even gierig als vroeger. Men is blij, dat de open schalen in de kerk zijn afgeschapt, want men zou zich voor de menschen toch wel schamen voor zijn schamele gift, doch voor God schaamt men zich niet.

Men kwam als een onwaarachtige tot God en men had heel wat leugens te belijden en nu is men tien, twintig, dertig jaar christen en men is nog niet te vertrouwen, omdat men ook nu nog liegt.

Zou het God niet smarten aan het hart, dat er zoo be-
droefd weinig overwinning is?

Wat is er weinig *hartstocht voor de redding van zielen* bij de kinderen Gods. O ja, als God generaals noodig had, die een heel leger mochten kommandeeren en die zelf te paard mochten zitten, terwijl de manschappen marcheerden, dan zou men daarvoor wel te vinden zijn, maar als God roept om een soldaat — een heel gewoon soldaat voor Hem te zijn, die door den kruitdamp durft en wil henen gaan, dan deinst men terug.

Wanneer men op een evangeliesatiecongres op het podium mag zitten en een schitterende feestrede mag houden, dan is men wel bereid, doch wanneer men een slop in moet om naar een armen, gevallen kerel te gaan zoeken of naast een vuilen schoorsteenveger op het bankje moet gaan zitten om hem iets van de liefde van Christus te vertellen, dan zendt men liever een ander. Wanneer men zijn naam mag verbinden aan een eerecomité, dat een nationale of internationale actie voert tegen den handel in blanke slavinnen, dan wil men wel bovenaan staan, doch wanneer men zijn naam moet verbinden aan een man of vrouw, die niet 100% is, dan geeft men niet thuis en haalt men achter de gordijnen den neus op. — „Ja, ik zal mijn goeden naam te grabbelen gooien voor zoo'n mensch.”

Wat worden wij toch weinig verteerd door liefde tot het verlorene, wat durven wij zelden zelf onder te duiken om eens een drenkeling naar boven te halen.

Meent ge niet, dat dit smart doet aan den Christus, Die zelf geheel en al is ondergedoken om zelfs den diepstgezinkene nog boven te halen?

Neen, dan was dat bij graaf Zinzendorff heel, heel anders. Toen hij den Christus als zijn persoonlijken Zaligmaker had leeren kennen, riep hij in heiligen hartstocht uit: „*En nu zal elke polsslag slaan voor U, o Heere Jezus! en iedere ademtocht zal Uw eer bedoelen.*”

Met zulk een hartstocht was ook een generaal Booth bezielde en omdat hij dat was, kon hij ook anderen bezielen.

Met zulk een hartstocht voor het verlorene is ook een Kagawa bezielde, die een moordenaar bij zich in bed nam, omdat deze zoo bang was en Kagawa dan zijn hand kon vasthouden.

O, het is de smart van God, dat zulke menschen zoo zeldzaam zijn. Moest het niet zóó zijn, dat ieder kind van God er om vocht om lid te worden van de hemelsche redtingsbrigade en dat er een vloed van heiligen hartstocht ging door al het volk des Heeren om zielen te winnen voor het koninkrijk, om drenkelingen op te visschen uit de levenszee en te brengen op het droge, om afgedwaalde schapen terug te voeren naar de veilige schaapskooi, om hopeloozen bij de hand te nemen en tot Jezus te leiden.

Wat is er weinig *vruchtbaarheid* bij de kinderen Gods en ook dat is een smart van Hem, Die gezegd heeft — ook op geestelijk gebied — „*Gaat heen en vermenigvuldigt u en vervult de aarde.*” Hoe menig kind van God moet met Hanna klagen: „*O, God! ik heb geen kind.*” Hoe menig een is jaren gered, doch mocht nog nooit het voorrecht smaken een ziel voor Jezus te winnen en als hij straks voor de poorten der eeuwigheid ligt, moet hij klagen:

Hoeveel jaren, die 'k verspilde,

Kwamen zij nog eenmaal weer.
'k Zou ze wijden aan mijn Heiland,
Dankbaar leven tot Zijn eer.
Maar 'k moet gaan met leege handen,
'k Sloeg geen acht op Jezus' stem,
'k Kon geen enk'le vrucht Hem toonen,
'k Deed nog nimmer iets voor Hem.

Nu kan men zich van zulk een onvruchtbaar leven wel met een vroom praatje afmaken en daarvan feitelijk aan God de schuld geven, omdat Hij den zegen terughield en het niet aan ons is om menschen te bekeeren, maar als men den brutalen moed zou hebben om zich hiermede te verontschuldigen, dan zou het woord van den Heiland als met vuurvlammen geschreven worden boven uw hoofd: „*Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt en gij zult Mijne getuigen zijn.*”

Hanna had in ieder geval nog smart over haar onvruchtbaarheid, ging naar Silo, wierp zich daar voor het aangezicht des Heeren neer en goot haar bedroefde ziel voor haar God uit, totdat zij de belofte kreeg, dat haar leven vrucht zou dragen.

O, deden al Gods kinderen dat, dan zou een wondere dag van opwekking aanbreken.

Word toch wakker, volk des Heeren!
Werk zoolang uw pols hier slaat.
Win toch zielen voor uw Heiland,
Eer 't voor eeuwig is te laat.
Wilt gij gaan met leege handen,

Zoo uw Heiland tegemoet:
Zonder een verlost en zondaar
Neergelegd aan Jezus' voet?

Zie, de Vader bedroeft er zich over en het smart Hem aan Zijn hart, dat vele Zijner kinderen in zulk een armoede daarheen leven. De wereld denkt nu, dat God zoo schriek is, dat Hij Zijn beloften niet houdt van leven en overvloed, dat Hij maar net mondjesmaat geeft en daarom wordt zij niet tot jaloerschheid verwekt en God wordt niet verheerlijkt in de Zijnen.

Geen blijdschap.

Geen overwinning.

Geen hartstocht voor zielen.

Geen vruchtbaarheid.

En nu concludeert de wereld daaruit, dat dan ook de bron, waaruit die kinderen Gods leven, wel niet zoo royaal zal vloeien.

Dat smart God aan het hart.

* *
*

En zal ik nu nog een smartedag van God noemen?

Dat is *wanneer de Gemeente van Zijn Zoon niet tegen haar wereldtaak op kan.*

Zie, die duur gekochte Gemeente werd niet maar gered om straks in den hemel te jubileeren, doch heeft ook een geweldige taak op aarde. Zij is een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een volk des eigendoms om twee dingen

te doen, n.l. om aan God den nood der wereld biddend op te dragen en om aan de wereld getuigend te vertellen de deugden Desgenen, Die haar uit de duisternis heeft overgebracht tot Zijn wonderbaar licht (1 Petrus 2 : 9).

Wat de engelen deden op den Jakobs ladder, dat moet de Gemeente in deze wereld doen.

Wat de priesters deden onder Israël, dat moet de Gemeente nu doen.

Gevoelt men welk een ramp het wordt, wanneer de Gemeente dat niet doet?

Dan is er geen dienst bij het reukaltaar.

Dan raken de gezinnen stuk.

Dan wordt de wereld niet gezegend.

Dan wordt God niet verheerlijkt.

Dan wordt het koninkrijk niet gebouwd.

Dan is er geen reddingsbrigade op de levenszee.

Zou dit niet de groote nood van onzen tijd zijn?

Er zijn wel kerken en kerkjes, wel officiële en niet-officiële voorgangers, wel organisaties, waarvoor men respect kan hebben, doch er is geen of haast geen Gemeente, uit alle kerken te zamen stroomend, om gemeenschappelijk de knieën te buigen en den nood der wereld bij God te brengen en daar is geen of haast geen Gemeente, die in heiligen hartstocht uitgaat om het verlorene te zoeken, niet voor eigen kerk of organisatie, doch voor Jezus Christus en Diens koninkrijk. De Gemeente is zelf zoo arm aan geestelijke goederen, zoo koud, omdat het innerlijke geestesvuur ontbreekt, zoo krachteloos, omdat het contact met de hemelsche centrale verbroken is, zoo verdeeld, omdat eigen glorie en niet Jezus Christus het

middenpunt is, en daarom bloedt de wereld uit duizend wonden en dreigt dood te bloeden zonder dat de Gemeente iets voor haar kan zijn. Daarom rafelen de gezinnen uit elkander, zonder dat men de leden kan bijéén houden, drijven de kinderen weg, zonder dat er een reddingsbrigade is, die naar hen grijpt, wordt het Maranathageroep gehoord, zonder dat de maagden ontwaken en hare lampen bereiden.

En daarom is er — zes duizend jaar na de schepping, na zes duizend jaar van genadeverkondiging en genadegeschenken, nog altijd een God, Die klagen moet: „*Het smart Mij aan het hart.*”

* * *

Lezer en lezeres!

Laat ons eens ernstig stil staan bij die ontzettende smart van God en ons eens afvragen in hoeverre wij daaraan mede schuld hebben.

Laten wij ons dan diep, heel diep voor God verootmoedigen voor deze ontzettende schuld.

Laten wij als de verloren zoon opstaan en tot onzen Vader gaan en eigen schuld aan Zijn hart uitschreien, opdat Zijn tranen over ons worden gedroogd.

Laten wij als kinderen Gods naar de opperzaal gaan en daar met heel onze ziel bidden om een persoonlijk doorleefd Pinksteren, waarin wij worden aangedaan met kracht uit den hooge.

En laten wij als Gemeente van Jezus Christus bidden om een nieuwe priesterzalving, waardoor wij bekrachtigd

worden om in deze zinkende, uit duizend wonden doodbloedende wereld als een Aäron met het wierookvat te staan tusschen de levenden en de dooden (Num. 16 : 48).

Zeg het toch voort. Zeg het toch voort.
Predik den Heiland door daden en woord.
Dat geen verwijt u het hart ooit doorboort:
„Nimmer nog heb ik van Jezus gehoord.”

* *
*

En nu moet ik tenslotte over nog een ontzettenden smartendag van God spreken. Ik wachtte daarmede tot het laatst, omdat die dag nog niet is doorleefd, doch nog in de toekomst ligt, doch zooals de pijn van het komende leed ons reeds lang van te voren kan beangstigen, zoo zal ook de smartendag, die er voor God nog éénmaal komen zal, Hem ontegenzeggelijk nu reeds benauwen.

Ik bedoel den dag des gericht, waarop alle genadearbeid moet ophouden, waarop een einde komt aan alle noodigen en roepen, lokken en trekken, kloppen en smeken en waarop de poort der genade voor eeuwig toeslaan zal.

Dan wordt de vierschaar gespannen en dan wordt de God der genade een God des gericht.

Op dien dag zal heel de menschheid in twee deelen uiteenvallen.

Mattheus geeft ons daarvan een ontroerende schildering.

„En wanneer de Zoon des menschen komen zal in Zijn

heerlijkheid, en alle de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid en vóór Hem zullen alle de volkeren vergaderd worden en Hij zal ze van elkander scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt; en Hij zal de schapen tot Zijn rechterhand zetten, maar de bokken tot Zijn linkerhand.

Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot Zijne rechterhand zijn: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld, want Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven, Ik ben dorstig geweest en gij hebt Mij te drinken gegeven, Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd, Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed, Ik ben krank geweest en gij hebt Mij bezocht, Ik was in de gevangenis en gij zijt tot Mij gekomen.

Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden, zeggende: „Heere! wanneer hebben wij U hongerig gezien en gespijzigd? of dorstig en te drinken gegeven? En wanneer hebben wij U een vreemdeling gezien en geherbergd? of naakt en gekleed? En wanneer hebben wij U krank gezien of in de gevangenis en zijn tot U gekomen?

En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg Ik u, voor zooveel gij dit een van deze Mijne minste broederen gedaan hebt, zoo hebt gij dat Mij gedaan.

Dan zal Hij zeggen tot degenen, die ter linkerhand zijn: „Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is, want Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij niet te eten gegeven, Ik ben dorstig geweest en gij hebt Mij niet te drinken gegeven, Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij niet ge-

herbergd, naakt en gij hebt Mij niet gekleed, krank en in de gevangenis en gij hebt mij niet bezocht.

Dan zullen ook dezen Hem antwoorden, zeggende: Heere! wanneer hebben wij U hongrig gezien of dorstig of een vreemdeling of naakt of krank of in de gevangenis en hebben U niet gediend?

Dan zal Hij hun antwoorden en zeggen: Voorwaar zeg Ik u, voor zooveel gij dit een van deze minsten niet gedaan hebt, zoo hebt gij het Mij ook niet gedaan.

En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.” (Matth. 25 : 34—46).

* *

*

„En deze zullen gaan in de eeuwige pijn.”

Gevoelt gij wat dat korte zinnetje te zeggen heeft?

Natuurlijk allereerst voor hen, dien dat lot zal treffen, maar dan ook voor God?

Die menschen, die daar gaan naar de eeuwige pijn, zijn voor God geen doode voorwerpen, die slechts naar een plaats zoeken, waar zij voor eeuwig opgeborgen kunnen worden en ook niet maar vreemdelingen, die daar, bij den troon des gericht, voor het eerst Zijn levensweg kruisen en ook geen vijanden, die Hij nu eindelijk eens te pakken krijgt om hen eens geducht te straffen, doch het zijn menschen, waaraan Hij Zijn hart had verloren, voorwerpen van Zijn wondere, goddelijke liefde, menschen, aan wier redding Hij alles heeft ten koste gelegd en voor wier geluk Hij den hoogsten prijs heeft betaald, menschen, aan wier

hart Hij heeft geklopt, aan wier leven Hij heeft gearbeid, voor wier redding Jezus Christus Zijn dierbaar bloed heeft vergoten, aan wie Zijn genade zich heeft uitgeput.

„En deze zullen gaan in de eeuwige pijn.”

Gevoelt gij welk een smart dat voor God zal zijn?

Zou er op aarde een moeder zijn, die het zonder tranen en zonder bloedend, gebroken hart zou kunnen aanzien, dat haar zoon naar het schavot werd gebracht om daar zijn welverdiende straf te ondergaan? Zou zij hem niet veel eer beweenen met al de tranen, die zij bezat?

Heeft David niet rondgelopen in zijn huis toen hij hoorde, dat zijn goddelooze zoon Absalon was omgekomen en heeft hij niet aldoor geschreid: *„Absalon! mijn zoon, mijn zoon, ach, dat ik voor u gestorven ware!”*

Heb ik niet zelf eens samengespannen met een vrouw om gratie te verkrijgen voor haar man, die haar van het leven wilde berooven?

En zou het dan geen ontzettende smartendag voor God zijn, wanneer de schepselen, die Hij zoo zielslief heeft en tot het hoogste geluk heeft geschapen, moeten gaan naar de eeuwige pijn?

Voorzeker, het zal Hem smarten aan het hart.

Dat dit vonnis duizendmaal verdiend is zal niets van die smart wegnemen.

Dat Hij ook nog een schare heeft, die niemand tellen kan, die waarachtig gelukkig en voor eeuwig zalig is, evenmin.

Als een moeder een harer kinderen verliest, dan zegt zij niet: „Het is niet zoo erg, want ik heb er toch nog genoeg over.”

Wanneer een herder een schaap verliest, dan troost hij zich niet met de 99, die hij nog behield.

Als de vrouw één harer tien penningen verliest, dan jubelt zij niet: „Maar ik heb er nog negen.”

Als de vader zijn zoon ziet henentrekken naar het verre land, dan zegt hij niet: „Maar de andere is nog thuis.”

En zoo ook zal God zich nooit troosten over hen, die naar de eeuwige pijn gaan, door te denken aan de millioenen, die in het vaderhuis zullen wezen.

Neen, de oordeelsdag zal Gods ontzettende smarttendag wezen, ook al zou er maar één enkel mensch verloren gaan.

Als men aan een spelende kinderschaar zegt, dat moeder elk van hen zielslief heeft, dan slaat dat meestal niet meer in, want daaraan zijn zij reeds gewoon, doch wanneer één der kinderen uit de huiskamer de kinderkamer binnentstormt en zegt: „*Moeder schreit*” — dan wordt het op éénmaal muisstil en zijn allen onder den indruk, want voor moedertranen wordt het hardste kinderhart nooit ongevoelig.

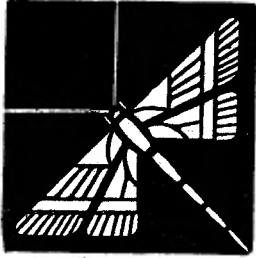
Welnu, jaar en dag hebben wij gehoord van de onmetelijke liefde van God en ons hart is aan die heerlijke boodschap gewoon geraakt, alsof het een heel gewone boodschap ware. Zullen wij nu even stil worden nu wij hier hooren over de smart, die het heerlijke Vaderhart van God lijdt om onzentwil?

Het smart God aan het hart, dat gij nog in het verre land zijt, dat gij u voedt met zwijnendraf, terwijl Hij het

brood des levens voor u heeft bereid, dat gij nog niet zijt gered, hoewel gij gered had kunnen worden, dat gij niet in de volheid staat, hoewel Hij het leven in overvloed voor u heeft bereid, dat gij zoo weinig voor uw omgeving zijt, hoewel Hij u tot een Koninklijk priesterdom had aange-steld en bedoeld in deze wereld en het zal Hem ontzettend smarten aan het hart, wanneer er in den grooten dag der dagen ook van u zal moeten worden gezegd: „*Dezen zullen gaan in de eeuwige pijn.*”

„*Moeder schreit*” — als de kinderen dat hooren dan komt dadelijk de vraag: „*Hoe kan ik moeder troosten?*” en dan heeft een kind daar alles voor over.

„*God heeft smart*” — nu wij dat hooren, moet ook bij ons de vraag gesteld worden: „*Hoe kan ik de smart Gods leenigen?*” en geen offer moet ons te groot zijn om de smart uit het hart van God weg te nemen.

MET EEN BOEKSKE IN EEN HOEKSKE

CUM LIBELLO IN ANGELLO